

Kako izvajamo stabilizacijo

Stabilizacijski načrt in načrt štednje, ki ga je sprejel 25. 8. 1975 Skupni delavski svet in Delavski svet TOZD proizvodnja obutve, velja za celo OZD. Na videz izgleda, da malo kasnimo in, da so nas nekateri prehiteli. Morda v publiciranju? V našem primeru ne gre za trenutno akcijo ali za prizadevanje, da stopimo v vrsto kot vsi ostali. Sprejeli smo trajni načrt, ki ni samo posledica letošnjih zaskrbljenih zapazanj, ampak usmeritev, ki mora jamčiti normalni razvoj.

Največje težave so okrog izvoza in likvidnosti. V naši DO se tega zavedamo dolgo vrsto let. Res, ne poslušamo briljantno, zavedamo pa se, da pomeni skladni razvoj naslonitev na lastne sile in sredstva. Pogosto slišimo: lahko je vam, ki imate toliko trgovin, nimate take stalne težave z denarjem. Mnogi ne pomislijo, koliko so nas trgovine stale in kolikšni so stroški takega poslovanja. Zaenkrat lahko še mirno ugotovljamo, da so bile naše odločitve v poslovanju dobre in v smeri stabilizacije. Mi v Alpini delamo za stabilizacijo dolga leta, menda od gospodarske reforme dalje in tudi pred njo.

Zato tudi ni čudno, da smo bili z zadnjimi ukrepi za izboljšanje zunanjetrgovinske bilance zelo prizadeti. Sedaj vsi od kraja poznajo naš primer in ugotavljajo, da se kaj takega nikdar ne bi smelo zgoditi. Tudi mi smo tako rekli in še bolj bomo to čutili ob velikih dodatnih stroških za prevoze. Dejansko je malo DO ali nič, ki bi plačale sorazmerno tako velik davek za stabilizacijo. Tu je bila na preizkušnji naša zavest, ki je bila na zadovoljivi ravni. Torej za ceno velikih stroškov bomo realizirali izvozne obveze. Gledano z vidika dohodka, je ta žrtev velika. Če se zavedamo naše daljnosežne naloge, ki smo jo napisali v srednjeročni načrt, pa je to potrebno. Ta hip je bil to izvoz za vsako ceno, kasneje pa mora biti izvoz kot enakopravno vključevanje na mednarodno tržišče. Imamo dolgoletne izkušnje in te so nas tudi bodrile, da smo vzdržali.

Večkrat slišimo vprašanje, ali bo kdo te stroške povrnil (avionski prevozi, delo v treh izmenah, maksimalno naprežanje posameznih oddelkov, nočno delo, nesinhronizirana proizvodnja, ostali

transportni dodatni stroški, slabši proizvodni učinki)?

Morda bo kdo javno pohvalil naše prizadevanje in trdno voljo. Tudi to bi bilo nekaj. Več je vredno dejstvo, da smo v tej preizkušnji vzdržali in dokazali, kljub neobjektivnim pogojem dela, svojo sposobnost.

Lahko poudarimo, da pri nas stabilizacijo izvajamo.

Sam stabilizacijski načrt predvideva veliko dela. Vsi smo se z načrtom dobro seznanili in vsem mora biti osnovna informacija pri nadaljnjem delu. Čaka nas veliko napora, da poslovanje prilagodimo načrtu, kar pa ne more biti delo samo nekaterih. Napisali in potrdili smo kako se bomo lotili preobrazbe. Samoupravni organi in

družbenopolitične organizacije bodo stalno spremljali in skrbeli, da ne bo ostalo samo pri obljubah, tekst na papirju. Od leporečja k dejanju, smo prebrali sestavek v Delu. Da ne pozabimo: Uspešni bomo le, če bomo vsi delali bolj intenzivno in se zavedali, da je stabilizacija merjenje družbene zavesti.

Izidor Rejc

TOZD proizvodnja

Ze nekaj časa se neprestano ukvarjamo z ukrepi za stabilizacijo našega gospodarstva. Vedno znova ugotavljamo, da so ostri ukrepi naše družbe prišli le prepozno in zato jih toliko huje občutimo.

Precej je temu krivo naše gospodarstvo samo, saj lepa beseda v pretežni večini ni zalegla.

Stabilizacija ni noben nov spremljevalec našega gospodarstva, le priznati moramo da smo te pomembne dejavnike preveč zanemarili in rezultati so jasni: smo družba, ki hoče več potrošiti kot ustvariti. Odpovedati se bo treba nekaterim luksuznim stroškom, katere na naši stopnji razvoja še ne moremo pokriti. Preprečevati moramo neupravičeno divjanje cen in vzporedno tudi osebnih dohodkov. Posledica vseh sankcij bo prav gotovo tudi upadanje kupne moči. Inve-

sticij bo moralo biti manj, te pa bolj ekonomsko utemeljene. Splošna potrošnja raste hitreje kot osebna potrošnja oziroma kot produktivnost.

Tudi zaposlenost v družbenih službah in OD le-teh raste hitreje kot delavcev v gospodarstvu. Interesne skupnosti močno obremenjujejo predvsem industrijo.

Smo za stabilizacijo, bomo jo izvajali in se maksimalno trudili, vendar se moramo s tem sprijazniti prav vsi. Vsi se skromno ponašati v trošenju ustvarjenega dela in čim bolj intenzivno pri ustvarjanju naših dobrin.

Intenzivneje se moramo vključiti v mednarodno delitev dela, vendar tega ne bo mogel doseči samo del gospodarstva, ker bo preveliko naprežanje v izvoz lahko posamezne OZD preveč stalo, jih zavrljo, v razvoju, na nizkih OD, ampak v nekaterih primerih ne po njihovi krivdi.

Pravilno je, da družba ustvarja, da, kjer je le mogoče uporabimo domače surovine in izvažamo izdelke iz domačih surovin. Mislim pa, da bo prvi uspeh naše stabilizacije šele takrat, ko se bomo s svojimi cenami vsaj približali svetovnim cenam enakih artiklov. Nekateri OZD žela leta in leta bijejo konkurenčni boj na svetovnih tržiščih in so imele lepe uspehe. To jih je spodbujalo, da so se tehnološko izpopolnjevali, racionalizirali proizvodnjo itd., medtem ko so drugi dobesedno spali, proizvajali za domače tržišče izdelke, ki so šli v promet ali pa so bili monopolisti, cene pa so postavljali po stroških, ki jih je povzročala zastarela proizvodnja.

Kaj ugotavljamo danes? S proizvodnimi stroški moramo biti konkurenčni svetovnim cenam, prenekatere proizvajalci drugih dejavnosti, tudi taki, pri katerih se moramo spričo omejevanja uvoza mi oskrbovati z materiali, pa niso izvozniki, njihove cene pa so znatno višje, včasih celo 2-3krat od svetovnih cen istih artiklov. Postavlja se mi vprašanje, kdo to lahko opraviči in kako naj izvoznik finalnih proizvodov, kateremu je zadnji čas že zaradi povečanih družbenih obremenitev padla konkurenčnost na zunanjem trgu, prenese še te razlike v cenah na račun drugih.

Stabilizacijski ukrepi morajo zagrabiti vse in vse enako trdo, vsi se moramo približati s proizvodi svetovnim cenam, šele takrat bomo imeli enake pogoje izvozniki in proizvajalci za domače tržišče.

Stabilizacija ne sme biti enkratna akcija, že davno bi nas morala spremljati stalno, še bolj pa v bližnji in daljši perspektivi.

Tudi v naši TOZD Proizvodnja smo se resno spoprijeli z nekaterimi problemi. Delamo

(Nadaljevanje na 2. str.)

standardizacija (str. 2)

POŠKODBE LETOS (str. 3)

Gradnja vrtca in telovadnice (str. 4-5)

Dr. IVAN KAVČIČ (str. 6)

življenje je najdražje (str. 8)

Ob 23. oktobru,

krajevnem prazniku,

čestitamo vsem

Žirovcem

TOZD proizvodnja

(Nadaljevanje s 1. str.)

v cilju družbenih navodil, večkrat tudi v škodo finančnega rezultata TOZD. Povsod, kjer se je dalo, smo ukrepali takoj, v nekaterih primerih pa se bo lahko rezultat pokazal šele kasneje. Vemo, da je priprava kolekcije vezana na daljše obdobje. V obutev bomo vdelali še več domačih materialov, modele smo racionalizirali, kar se je dalo. Posebno moramo paziti pri

izbiri materialov, pri organizaciji proizvodnih zmogljivosti, zasedenosti režijskih delovnih mest in njihovega učinka. Vrednostna analiza nas mora spremljati na vsakem koraku.

Cilj enotnega kolektiva mora biti: prispevati svoj delež k stabilizaciji našega gospodarstva in doseči soliden poslovni rezultat za TOZD.

Anton Klemenčič

TOZD prodaja

Nedavno je bil sprejet program stabilizacije, v katerega je vključena dejavnost celotne OZD Alpina. Prav zato pa je sedaj zares še težko govoriti o konkretnih rezultatih, ki so bili doseženi. Jasno so opredeljene naloge TOZD prodaja v cilju stabilizacije.

Poslovanje je mnogo odvisno od kvalitativnih poslovnih odločitev, te pa so možne le tedaj, ko je pred odločanjem na razpolago zadosti informacij. Od kvalitativnih informacij je odvisen uspeh prodaje, preko nje pa tudi uspeh celotne OZD. Prav zato je oddelek za raziskavo tržišča in računalnik nujnost.

Odpiranje novih prodajalnic je zelo pomembna odločitev, vendar mora biti vsaka ponudba preštudirana, rentabilnost poslovanja take prodajalne zagotovljena na osnovi skrbno pripravljenih analiz. Pri uresničevanju tega cilja lahko mnogo prihranimo. Analizirano je bilo poslovanje vseh naših prodajalnic, vemo, katere nam ustvarjajo dohodek, katere poslujejo ne rentabilno, katere imajo previsoke stroške poslovanja. Prav gotovo je naša naloga, da presodimo, če se nam splača, da imamo prodajalnice,

ki poslujejo z izgubo. Eno takih prodajalnic bomo zaprli konec leta.

Uspeh prodaje in hkrati vse OZD so skrbno pripravljene kolekcije za posamezne prodajne sezone. Od uspešnih modelov, kvalitativnih izdelkov, pravočasnih dobav je mnogo odvisen naš skupen uspeh. Zato bo potrebno še tesneje sodelovanje prodaje z razvojno službo, saj bomo le tako uspešni.

Lahko pa govorimo tudi o stabilizaciji poslovanja na krajši rok, ta stabilizacija pa ni stvar poslovnih odločitev službe, TOZD in OZD, marveč stvar vsakega izmed nas. Vsako nalogo moramo opraviti tako, kot bi jo opravili tedaj, ko bi bil rezultat naš osebni interes. Prepričana sem, da lahko vsak izmed nas mnogo vpliva na zmanjšanje skupnih stroškov. Res so ti prispevek tako drobnji, a v celoti veliko pomenijo. Menim pa, da bo stabilizacija uspela le tedaj, ko ne bo odvisna od lepo zvenečih besed, programov o študijih, prihrankih, ampak ko se bomo vsi zavedali svojih delovnih dolžnosti in iskali najugodnejših rešitev.

Anica Govekar

Naša tipizacija in standardizacija športna obutev

Gornje vprašanje je že dolgo aktualno v industriji obutve. Znani so poizkusi tipizacije zadnjega dela kopita, pa tudi krojev, pri katerih se deloma ali v večini uporabljajo enaki sekalni noži. Razliko pa dosežemo z okraši, kakršni so pač trenutno v modi.

Tudi pri klasičnih smučarskih čevljih smo uporabljali enake kroje, tako pri zgorjem usnju kot pri podlogi in jezikih. Smučarski čevlji so bili namenjeni pretežno izvozu (do 85%), prodajali pa smo jih tudi preko treh ali več kupcev — konkurentov na istem tržišču. Tako so se ti čevlji enake izdelave in enakih krojev srečevali na tržišču. Zato so zahtevali kupci večje razlike kot n. pr. druge zaklopke, drug podplatni desen, poleg različnih okrasnih šivov ali visokofrek-

venčnih odtisov.

Kakor je znano pa smo izdelavo klasičnih smučarskih čevljev opustili, ko je povpraševanje za take čevlje na svetovnem trgu prenehalo. Izpodrinil jih je brzigan oz. vlit smučarski čevlji. S tem pa je tudi za nas nastopilo novo obdobje, v katerem naj bi ujeli na tem področju tisto, kar je bilo zamujenega. Zakaj je padla taka odločitev? Zahodni izvoz moramo obdržati in povečati iz že znanih vzrokov. Poskusi, da bi z lahko obutvijo nadoknadili izvoz težke, se niso posrečili. Osvajanje tujih tržišč z novimi artikli je težko in zahteva doslednost, vztrajnost in žrtve, predvsem pa veliko poslušanja za zahteve tržišča. Velike količine je možno doseči le na dva načina: ali nuditi enakovredni izdelek za nižjo ceno, ali pa

boljši za isto ceno kot konkurenca.

Gotovo boste rekli, kaj ima to opraviti s standardizacijo. Na videz nič, dejansko pa dosti. Dokler ne bomo zanimali v modelih, cenah, kvaliteti, izdelavi in dobavnih rokih, ne moremo pričakovati velikih naročil iz tujine. Dokler se bodo za naše čevlje zanimali le manjši kupci, ki niso zanimivi za večje in bolj znane proizvajalce, bomo še naprej prisiljeni tistih nekaj modelov čevljev opremljati po starem: zato menjamo zaklopke iz leta v leto. Smučarski čevlji se prav tako hitro spreminja kot lahka obutev, le da so spremembe še bolj temeljite. Napak je misliti, da lahko »pancer« ostane nespremenjen pet ali deset let na trgu, če je le funkcionalen kot tak, ki ostane v oborožitvi, ko zastara, ga pa kupijo nerazviti. Zaklopke in stremena pa pomenijo pri smučarskem čevlju letnico izdelave.

Prihodnje leto bodo predvidoma vsi novi in modernizirani smučarski čevlji opremljeni z jeklenimi stremenji v obliki »zajle«, zaklopke in stremena bodo le še deloma zakovičena, pri cenejših pa bo vse brez zakovic enostavno zataknjeno na podstavke na šalah. Za te nastavke pa je treba predelati kalupe — forme. V kolikor bi te uspeli predelati, bi bil že narejen korak v tipizacijo. Odpadle bi izdelave šablon, zakovičenje, pa tudi možnost da bi si pomagali s starimi zaklopkami ali stremenji, kadar pravih zmanjka.

Med tem, ko firma DOLOMITE za prihodnje leto pripravlja pet serij novih form na račun nove poslovne zveze, ki ji bo prinesla naročilo 200.000 parov čevljev, imamo mi vsega tri serije in še te so dokaj pomanjkljivo pripravljene. Kako naj pričakujemo uspeh v prodaji, če bomo imeli tak odnos do problemov, ki so v zvezi z izdelavo težke obutve.

Razumeti moramo, da vsak trgovec zahteva in mora imeti izbiro čevljev v različnih vrednostnih skupinah: za nedeljske smučarje cenene, boljše za tiste, ki se bolj ukvarjajo s smučanjem in najboljše za tekmovalce, poleg tega pa še otroške čevlje. V kolikor kolekcija tovarne ne obsega vseh grup, ni zanimiva. Seveda pa ne more biti boljši čevlji opremljen z enakimi zaklopkami, kot cenene vrste. Tudi oblaženje notranjega čevlja, ortopedski vložki, vse mora biti boljše. Bolj enostavna in lažje dosegljiva je tipizacija pri gorskih čevljih, kjer uporabljamo samo eno vrsto kopit, notranjkov in opetnic, dve vrsti členkov, le vkrojil se razlikujejo. Razlike nastopajo v glavnem v podplatnih izdelavih in kvaliteti materiala.

Pri takšnih čevljih smo imeli doslej le eno izdelavo na enotnih kopitih in podplatu. Prav gotovo je možno izdelovati te čevlje v enakem materialu, kakor nekateri zahtevajo, računati pa moramo, da bomo s tem lahko ustregli le nekaterim kupcem na tržišču in s tem zmanjšati izvoz za preko 100.000 dolarjev.

Janez Zakelj

Izdelati več in tudi bolj kvalitetno je tudi prispevek k stabilizaciji

Lahka obutev

Sedanji proizvodni program obutve, sezonske in modne spremembe nam ne dajejo možnosti za uvedbo standardizacije oziroma tipizacije v širšem smislu. Zmotna pa je tudi miselnost primerjave standardizacije in tipizacije npr. s kovinsko industrijo.

Naša usmerjenost v izdelavi ženske modne obutve nam narekuje sezonske spremembe materialov, orodja, tehnoloških postopkov itd. Vsaj napori pri uvedbi sezonske tipizacije so brez posebne vrednosti, ker so serije prekmajhne, čas proizvodnje posamezne skupine pa je enak poizkusni proizvodnji v drugih industrijskih panogah.

Pri gornjih delih standardov skoraj ni, ker jih modna obutev ne sprejme. Drugi problem je tudi proizvodnja enakih gornjih delov v številnih obratih na kar zelo vpliva planiranje, katero pa je zopet vezano na zahtevo kupcev ali pa to zahteva finančna politika podjetja.

Podplatna izdelava je v glavnem lepljena, vendar pa je zadnja leta izrazil tudi modni efekt in s tem podvržena sezonskim spremembam. Pri podplatni izdelavi pa ima kopito in njegova izvedba zelo veliko vlogo, zato nameravamo v naslednjih sezonah uvesti delno standardizacijo kopit ter ostalih delov obutve, ki so vezane nanje. Pri tem mislimo standardizirati zgibni del kopita po posameznih višinah peta. S tem bomo dosegli boljše prilaganje notranjkov in opetnikov, ker imajo proizvajalci le-teh svoja orodja prirejena standardom. Standardizacija in koordinacija kopit oziroma notranjkov v zgibnem in petnem delu nam bo v pomoč tudi pri izdelavi orodja za pete, form za oblikovanje opetja itd.

Uvajanje omenjenih standardov pa pomeni novo področje priprave dela, osvajanje novih znanj, ter usposabljanje kadrov, katerih danes še nimamo. Marijan Bogataj

Italijanska obutvena industrija povečala vrednost izvoza

Italijanska obutvena industrija, ki direktno in indirektno zaposluje 200.000 oseb, je v letu 1974 na področju zunanje trgovine ustvarila aktivni saldo v višini 1.000 mlrd. lir. V prvih petih mesecih t.l. je Italija izvozila 117,25 milij. parov čevljev proti 122 milij. parov v odgovarajočem ob-

dobju leta 1974. Vrednost izvoza je bila v prvih petih mesecih t.l. 433 mlrd. lir proti 330 mlrd. lir v istem obdobju leta 1974. Na izvoz popolnoma usnjene obutve je odpadlo v prvih petih mesecih t.l. 73,85 milij. parov. (TA)

Vir: Il Sole - 24 Ore 200, 4. 9. 1975

Poslovodja prodajalne Osijek Milica Kostelnik ocenjuje našo kolekcijo

Jedna sam od učesnika za izbor kolekcije, te sam imala priliku da sudjelujem u biranju novih modela za proljeće-ljeto 1976.

Smatram da je nova kolekcija dobra, naročito ženska.

Kod muške kolekcije bi trebalo proširiti izbor i da budu »Alpina« proizvodi. Kod ženske nedostajala je jedna grupa više klasični modeli, a cijene da budu pristupačnije što bi sigurno za naše tržište

bilo potrebno. Predloženo je modelirima da takvu grupu pripreme, te smo dali orijentacionu narudžbu. Kompletna kolekcija će za naše područje sigurno biti prihvatljiva te očekujemo dobru prodaju.

Vloga denarja pri delitvi dohodka

V naših tovarnah dela na milijone delavcev, od katerih vsak s svojim delom prispeva k skupnemu družbenemu pridelku. Ti neposredni proizvajalci ne prodajajo svojih izdelkov, ampak prodajajo svoje delovno silo posebnim gospodarskim organizacijam kot organizatorjem produkcijskega procesa in od njih potem kupujejo z zaslužkom od svojega dela blago za svoje potrebe. Gospodarske organizacije pa z izkupičkom od prodanega blaga ne plačujejo samo neposrednih proizvajalcev, temveč tudi tiste, ki producirajo dodatne delovne potrebe, ki ostanejo kot investicije v podjetjih in tudi one, ki sodelujejo pri neproduktivnih vendar za družbo koristnih delih.

Ko je produkcija končana, leži ta skupno ustvarjeni družbeni pridelok kot blago po podjetjih in ga je treba razdeliti. Nekaj tega blaga vzamejo podjetja za povečanje svojih obratnih in osnovnih sredstev. Preostalo blago pa je treba dodeliti nekaj državi za zadovoljevanje splošnih družbenih potreb, drugo pa neposrednim ustvarjalcem družbenega pridelka. In sicer po današnji družbeni ureditvi sorazmerno z njihovim prispevkom (skica).

V primeru, da bi ustvarjeni družbeni pridelok lahko pokrili vse potrebe ljudi v nekem gospodarstvu, delitev ne

bi predstavljala nobenega problema. Zaradi omejenih sredstev v gospodarstvu in zaradi nezadostnega znanja so tudi proizvedene količine dobrin omejene, zato je treba zagotoviti čimbolj smoterno in pošteno razdelitev skupnega pridelka.

Najbolj razširjen instrument za razdeljevanje družbenega produkta je denar. Najprej dobi vsakdo svoj prispevek k družbenemu pridelku ocenjen in izplačan v denarju, nato pa si vsak sam za prejeti znesek izbere iz družbenega pridelka kar potrebuje. To je posredno razdeljevanje družbenega pridelka.

Če hočemo, da v družbenem menjalnem gospodar-

stvu, temelječem na družbeni učitvi dela vsakdo živi od svojega dela, je treba navzkrižno družbeno menjavo tako organizirati, da dobi vsakdo v obliki blaga iz razdelitve toliko, kolikor je vložil v obliki dela v družbeni pridelok. Glede na to, da vsako delo ni enako, temveč je eno bolj produktivno ali bolj družbeno koristno kakor drugo, ne moremo meriti vsega dela po dejanskem poteku časa, ampak po njegovem učinku. Bolj učinkovito delo je treba plačati kot večja količina dela.

Denarni zneski, ki jih sprejemajo aktivni člani družbene skupnosti za svoje delovne prispevke k družbenemu pridelku, jim pomenijo potem potrdilo o tako izračunani količini opravljenega dela in hkrati nakazilo na toliko blaga iz družbenega produkta, kakor ustreza tej količini dela in to takega blaga, ki si ga izberejo po svoji potrebi ali okusu. Pri tem moramo upoštevati, da dobijo neposredni proizvajalci iz družbenega produkta nekoliko manj, kakor so vanj vložili, ker ostane del produkta v podjetjih za razširjeno reprodukcijo, del pa ga vzame država za zadovoljevanje kolektivnih potreb.

V kapitalističnih državah je delež družbenega produkta, ki pripada neposrednim proizvajalcem še manjši kakor v socialističnih, zaradi tega, ker si del produkta prisvojijo tudi kapitalisti v svojo potrošnjo, čeprav s svojim delom niso ničesar prispevali k skupnemu produktu.

Vsa ta gibanja si lahko ponazorimo tudi z Marxovim obrazcem blagovnega cirkulacijskega procesa B-lago — D-enar — B-lago. Ta enačba

ponazarja blagovno denarne odnose med družbeno skupnostjo in njenimi posameznimi aktivnimi člani. Prvi B v Marxovem obrazcu nam pove, koliko vsak aktivni član družbene skupnosti prispeva s svojim delom neposredno ali pa posredno k skupnemu družbenemu pridelku. Za svoj prispevek dobi od organizatorjev družbenega produkcijskega procesa za akumulacijo in davke zmanjšani ustrežni denarni znesek D in za ta denarni znesek kupi na trgu življenjske potrebe B. S tistim delom denarja, ki ga odtegnejo gospodarske organizacije za akumulacijo in država za davke, pa kupijo podjetja dodatna obratna in osnovna sredstva, država pa kolektivne dobrine.

Ce je blago vrednost in dobrina, dobi človek s sprejemom denarja vrednost blaga, ko pa za denar kaj kupi, dobi še njegovo uporabno vrednost in korist.

Iz vsega tega sledi, da je denar pripomoček za posredno razdeljevanje družbenega pridelka. Velik pomen denarja kot pripomočka za razdeljevanje družbenega pridelka, je v tem, da omogoča ljudem, da si v mejah količinske razdelitve družbenega produkta sami po svoji volji izberejo tiste vrste blaga, ki ga hočejo imeti. Denar daje ljudem možnost svobodne izbire blaga iz družbenega produkta in ljudje s svojim svobodnim izbiranjem blaga na tržišču posredno določajo, kaj se bo v prihodnosti produciralo.

V razvitem blagovnem gospodarstvu je torej denar menjalni posrednik med menjavo delovnih prispevkov k družbenemu produktu in dobrinami iz družbenega produkta.

Bojan Starman

Republiški inšpektor dela pri nas

V mesecu avgustu je v naši OZD izvršil redni letni pregled republiški inšpektor dela. Nepravilnosti, ki so bile pri pregledu ugotovljene, so pretežno take, ki se jih zavedamo tudi sami in ki trenutno niso rešljive.

Najbolj kritično je stanje v barvarni poliuretanskih podplato, pri skladiščenju lahko vnetljivih materialov ter pri pomanjkanju prostorov pri skladiščenju surovin in izdelkov. Ob pogledu na splošno zatranost tako proizvodnih kot tudi drugih prostorov, ima vsakdo, ki vidi kartone, sode, embalažo ipd. nakopičeno na stopnišču, hodnikih, predprostorih in drugod, vtis, da je povsod nered. Tudi inšpektor ni šel mimo tega in je razumel stanje šele, ko je spoznal v kako hudi prostorski stiski smo.

Prav tako tiči glavni vzrok, da so v oddelkih prevelike količine lahko vnetljivih materialov v tem, da je skladišče za te materiale premajhno že nekaj let sem. Tudi lokacija sedanjega skladišča za lahko vnetljive materiale postaja neprimerna, ker se vse bolj približuje drugim objektom. Zato smo se sporazumeli, da bomo uredili začasn prostor za skladiščenje lahko vnetljivih materialov.

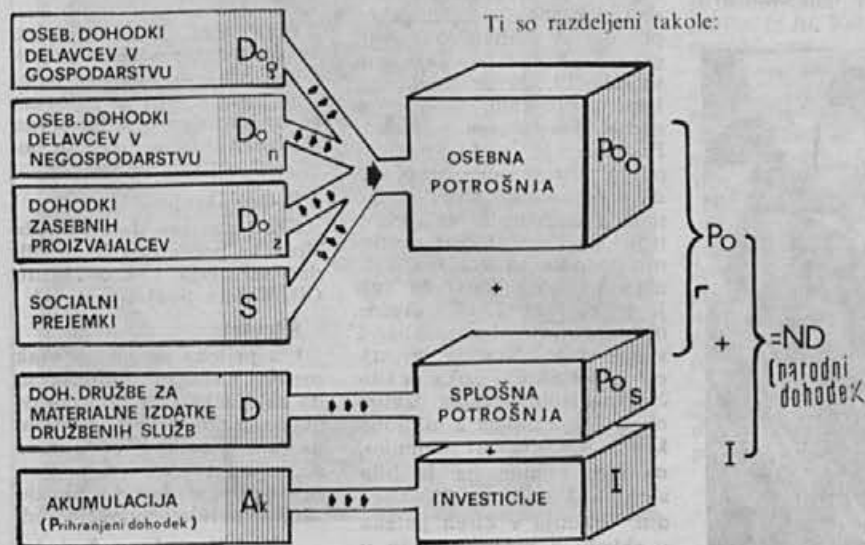
Spraznjenja predprostorov, stopnišč in hodnikov, ki sedaj služijo za skladiščenje, ne bomo dosegli vse dotlej, dokler ne bo zgrajeno novo skladišče.

V prostoru kjer se vrši barvanje poliuretanskih podplato, se je sprva pobarvalo 600—800 podplato dnevno, danes pa ca. 5000. Povsem razumljivo je, da se je zaradi tega močno povečala poraba barve in da so koncentracije hlapov organskih topil močno narasle in zdaj presegajo maksimalno dovoljene koncentracije.

Glede na to, da v prihodnjem letu planiramo izgradnjo nove skladiščno-proizvodne hale, v kateri bi dobila prostor plastika in skladišče izdelkov, je najpomembnejše, da barvarna ostane v sedanjem prostoru, da pa jo predvidimo v novi hali, kjer bo organizacijsko vključena v oddelek plastike.

Le pri novogradnji je namreč lahko upoštevati vse zahteve požarnovarnostnih predpisov, ki se nanašajo na barvarne. V sedanjih razmerah, ki vladajo v barvarni pa lahko obratujemo še do prihodnje jeseni.

Marija Kastelec

razgovor za urednikovo mizo — razgovor za ure

Za razgovor za urednikovo mizo smo tokrat izbrali temo GRADNJA VRTCA IN TELOVADNICE V ZIREH.

Sodelovali so:

arhitekt Dušan Moškon, predstavnik Lokainvesta ing. Hauptman in Pavec, predstavnik Agensa, direktor Tehnika Albreht, tajnik Izobraževalne skupnosti Škofja Loka Vidmar, predstavnik gradbenega odbora Jelovšek, predstavnica sveta staršev Majda Jesenko, predsednik zbora delegatov KS Tone Oblak, ravnatelj osnovne šole Žiri Poljanšek. Razgovor sta vodila: Vladimir Pivk in Nejko Podobnik.

Zapiske sta pripravili: Silva Pišek in Anuška Starman.

1. vprašanje: (predstavnikom Lokainvesta, Tehnika, Agensa)

Ste nadzorni organ na gradbišču vrtca in telovadnice v Zireh. Vsaka gradnja ima svoj načrt časovne izvedbe. Povejte nam ali gradnja poteka po načrtu? Govori se, da je gradnja nekoliko v zamudi. Kje so vzroki?

Ing. Moškon — glavni projektant

Potek izbire projekta je znan. Bil je objavljen javni natečaj in nisem pričakoval takega rezultata — da bo izbran moj projekt.

Sem se pa dela lotil z veseljem, ker sem enkrat že uspel v vaši občini — v Podlubniku. Vendar je bil žirovski problem težji, ker sem bil tu vezan na že obstoječi

objekt, ki nas arhitekta ni preveč navdušil.

Cilj: čimbolj vse strniti, da se optično zniža ves vtis, važne so kratke komunikacije. Upoštevati pa sem moral tudi etapnost gradnje, kar je pri tem bistveno.

Združena je šola in vrtec, kar je velik plus za obratovanje. Ko sem si danes ogledal gradnjo, sem bil veselo presenečen. Gradnja je napredovala in upam, da bo vreme ugodno, da bo čimprej dobila streho — tudi telovadnica. Apeliram pa na vse Žirovce, da se dogovorijo, da čimprej pride do realizacije druge etape.

Še glede igrišča. Lokacija je dobra, imam pa pomisleke glede elementarnih vplivov. Ali bodo potrebni visoki nasipi, kar bo zvezano z velikimi stroški ali je mogoče še kakšna druga rešitev. Priporočil bi, da dobro premislite in se ne odločite »na vrat in na nos«.

Pavec:

Vzroki za zamudo so različni; prav gotovo je eden izmed vzrokov, da niso bili pravočasno izdelani armaturni načrti, ki so jih pripravljali v Agensu. Občasno pa je primanjkovalo tudi delovne sile.

Tako lahko ugotovimo, da je gradnja telovadnice v zaostanku približno 14 dni, gradnja vrtca pa 1 mesec.

No, kot sedaj tečejo dela, bomo zaostanek kmalu nadoknadili.

Albreht:

Ugotovitev predstavnik Lokainvesta je točna. Res so kasnili armaturni načrti, mi pa smo imeli problem z delavci. To se sicer v praksi ni posebno izkazalo, saj smo lahko z delavci, ki so bili na razpolago, delali vse tisto, kar je bilo pripravljeno s strani Agensa.

Predstavnica Agensa:

Mene so poslali, da vidim dejansko stanje. To kar vidim ni zastrašujoče. Od danes do zime bo sigurno gotovo, če ne pride kaj vmes. Za zamudo pri armaturnih načrtih so bili spet različni vzroki. Najprej jih je pripravil nekdo drug, v tem času so bili problemi še z meritvami, sedaj pa te načrte pripravlja tov. Kralj in so v zaključni fazi.

2. vprašanje: tov. Jelovšku, predstavniku gradbenega odbora in predstavnikom Tehnika)

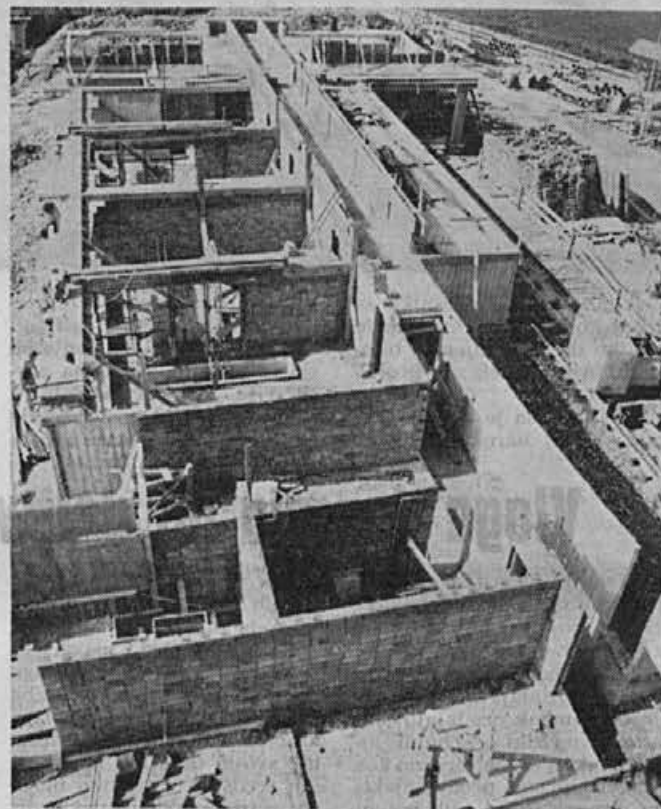
Kako ocenjujete priprave na pričetek gradnje šolskih objektov v Zireh?

Jelovšek:

Maljo bi posegel nazaj v leto 1970. To je obdobje, ko so se v Škofji Loki pojavile potrebe po novih šolskih prostorih zaradi prehoda na celodnevno šolo. To vprašanje se je pojavilo tudi v Zireh. Zato so se v Zireh začeli pripravljati na referendum in ta je bil tudi izpeljan v letu 1970. Bil je sprejet sklep o zbiranju oziroma plačevanju samoprispevka. Sklenjene so bile pogodbe z delovnimi organizacijami, skratka zbiranje sredstev se je začelo in moram reči, da so Žirovci dosti odgovorno pristopili. Leto 1971 je bil čas, ko so se zbirala sredstva tako, da je v letu 1972 že prišlo do tega, da se je izvedla prva adaptacija, ki je stala preko milijon din. S tem pa so bila potrjena sredstva. Leto 1973 je bilo leto zbiranja sredstev in mirovanja, nadalje tudi leto, ko so se pojavile nove misli in novi pogledi glede na prvotno sprejeti program. Vemo, da je v tem času pri-

šlo do razmišljanj ali je bil program sprejet v skladu z žirovskimi potrebami. Na sestankih smo ugotovili, da 4 učilnice ne zadostujejo in zaradi tega je bil program razširjen. Isti je ostal program za otroški vrtec, spremenjen pa je bil program za telovadnico, namesto 4 učilnic smo se odločili za 11 učilnic. Smatram, da je to leto prineslo perspektivne odločitve za žirovsko krajevno skupnost, kajti 4 učilnice ne bi rešile stvari. Skratka mislim, da je takratna odločitev bila popolnoma pravilna, posebno, če pomislimo na celodnevno šolo četudi sredstva niso bila zagotovljena. Sred-

skladu s finančnimi sredstvi, roki pa tudi niso bili prekračeni. Delovne organizacije ne dajejo 1% od bruto osebnega dohodka in tako smo pred vprašanjem, kako proizvajalcu dogovorjeno tranšo vrniti. Na sestankih je bilo točno prikazano, da se Žiri obvezujejo, da bodo sredstva redno dotekala. Ocenjujem, da so priprave za začetek gradnje v Zireh potekale dokaj odgovorno, vse priprave so bile strokovno izvedene, držali smo se vseh pogojev, sam začetek dela je bil v skladu z vsemi akti, ki so bili v roku izdani na vse pogoje, ki jih imamo.

Pogled na gradbišče telovadnice in vrtca

stva, ki se danes zbirajo, zagotavljajo pokritje telovadnice, ne pokrivajo pa enajstih učilnic. Hotel bi reči, da so te stvari po moji ceni teklo popolnoma v skladu s programom in nismo ne zakasnevali, ne prehiteli. Glede na sam program so sredstva počasneje dotekala, kot pa bi mi lahko pokrivali gradnjo. Konec leta 1973 smo se odločili, da se izdele dokončni program. Šlo je za razpis dokončnega projekta. Priprave je vodil gradbeni odbor dovolj odgovorno, tudi predstavniki Žirov so se močno angažirali. Na osnovi uspelega natečaja smo sklenili pogodbo za izdelavo glavnega projekta katerega rek je potekel 28. 2. 1975. Agens ni vedno pravočasno odigral svoje vloge. Nosilec investicij je SO Škofja Loka in Občinska izobraževalna skupnost. Ta je najela 2 milijona kritja posojila pri Tehniku, na žiro račun pa je bilo zbranih 3 milijone 250 tisoč d.n. Gradnja v Zireh poteka v skladu z možnostmi in v

Predstavnica Agensa:

Ne moremo prikrievati, da smo bili v zamudi. Imeli smo notranje spremembe in zunanje vplive, zaradi tega tudi zamuda. Drugih opravičil ne moremo navajati, ker so internega značaja.

Jelovšek:

Prva faza je zaključena. Druga faza je odvisna popolnoma od tega, kako se bodo dela pričela. Viri za to še niso zagotovljeni. S krajevno skupnostjo in podjetji se bomo morali še dogovarjati.

Podvprašanje:

Rekli ste, tov. Jelovšek, da žirovska podjetja zelo nesolidno odvajajo 1% od bruto OD. Katera podjetja so to?

Jelovšek:

1% priteka normalno vsak mesec. Žirovska podjetja so do zaključka leta 1975 poravnala vse obveznosti. Problem nastaja v letu 1975. Gotovo so težave v tem, ker podjetja nimajo sredstev v skladu skupne porabe. Največje pod-

(Nadaljevanje na 5. str.)

razgovor za urednikovo mizo — razgovor za ur

(Nadaljevanje s 4. str.)

jetje je Alpina Ziri, in kakor sem informiran, Alpina trenutno nima sredstev. Druge organizacije so še Etiketa, Poliks, Mizarsko podjetje, Kladirar. V glavnem sredstva ne pritekajo tako kot bi želeli.

Poljanšek:

Stvar je v tem, da delovna organizacija tudi, če ima sredstva na žiro računu, ne more nakazovati, če nima teh sredstev namensko v skladu skupne porabe. Enkrat letno pa lahko nakaže in to po zaključnem računu.

3. vprašanje: (predstavnikom Tehnika in Lokalvesta)

Ali je obseg del v skladu s prvotnimi predvidevanji? Ali se bo cena izvedbe zaradi tega povečala, in kako inflacija v času gradnje vpliva na ceno?

Albreht:

Pričakujemo, da v nadaljnji gradnji ne bo bistvenih podražitev. Delovni stroški se dajo pokriti s cenejšo izvedbo. Na vsak način je pričakovati, da bo končna cena višja od prvotno predvidene, predvsem zaradi več del. Mislim, da imamo srečo glede inflacijskih tokov, ki spremljajo naše gospodarstvo. Ugotovili smo, da je pretežni del porasta nastal v prvih 3 mesecih. Podražitev je znašala 19,5%. V prihodnjih mesecih ni pričakovati večjega porasta.

Hauptman:

Danes je situacija v gradbeništvu že takšna, da dobivamo cenejše ponudbe kot pred nekaj meseci. So stvari, ki kažejo na to, da v tem tromesečju ne bi smelo priti do povišanja. Lahko pa nas tudi kaj presenetijo. Stremeti moramo za tem, da bi z izbiro materiala našli kvalitetne rešitve. Investicija telovadnice in vrta bo znašala okrog 1 milijardo 30 milijonov din.

4. vprašanje: (predstavnik izobraževalne skupnosti)

Vi ste investitor. Kaj menite o problemih, o katerih smo govorili?

Vidmar:

V glavnem so bile vse stvari povedane. Nastopata dva investitorja: izobraževalna skupnost in skupnost otroškega varstva. Tako za gradnjo telovadnice, kakor za gradnjo vrta ni bilo dovolj sredstev. Dodatna sredstva je bilo treba iskati. Pri telovadnici je prišel na pomoč Tehnik, pri otroškem vrta pa je pomagala izobraževalna skupnost. Po pogajanjih, da so prišla sredstva so se vsi ti dogovori za začetek deli nekoliko zataknili. Tehnik je dobil avansi za vse gradbene stroške. Gradbeno podjetje je dobilo sredstva vnaprej. To so sredstva, s katerimi bi podjetje v določen dobi tudi razpolagalo. Vendar, kot vidim, strokovnjaki ugotavljajo, da bodo lahko ob primernem vremenu nadoknadili zamujeno in da bodo roki lahko doseženi.

Albreht:

Kar zadeva sredstva, smo jih dobili kot avanse, vendar naj bi avansi ne vplivali na pocenitev. Avansi niso dani, da bi material nabavljali vnaprej.

5. vprašanje: (predstavnik krajevne skupnosti)

Večji del investicije predstavlja samoprispevek občinov KS Ziri. Kaj menite o vseh teh vprašanjih?

Majda Jesenko:

Vprašan je zvezi z gradnjo je dosti in mislim, da bo ta razgovor koristen. Nikoli ni narobe, če se o stvari, za katero prispevamo vsi, čim več in čim bolj sproti informiramo. K temu, da vprašujemo, kako se dela in kdaj bodo dela končana, pa nas silijo tudi potrebe po novih

primernih prostorih, ki so v Zireh velike.

Za vnaprej menim, da bodo taki pristopi še potrebni. Sem za samoprispevek. Sem za to, da prispevamo vsi in hkrati poiščemo vse druge možne vire za razvoj kraja. In da delamo načrtno.

Včasih tudi premišljam, zakaj so za vsak samoprispevek potrebne tako obsežne akcije in prepričavanja, ko bi se potrebe kraja morali vsi zavedati, ker so to naše skupne potrebe. Po drugi strani pa tudi ni čudno, saj je raznovrstnih prispevkov vedno več.

V Zireh vse preveč »jamramo«, da se nič ne naredi. Pa se samo res ne bo. Pa tudi drugi nam ne bodo. Vidim napredek opazimo tam, kjer se ljudje sami oprimejo dela in složno delajo.

Menim še to, da če bodo sedanji načrti in dela v redu, bomo v novo začetem letu 1976 dobili nov vrtec, jeseni pa novo telovadnico. Tako se bomo še z večjo voljo odločali za prispevke za razvoj kraja.

Poljanšek:

Vedeti je treba, da ko smo šli v akcijo samopriskevka, da je ta uspel 73% za. To je bil največji procent v celotni občini. Verjetno smo lahko optimisti, da bodo občani še za samopriskevko, ko bodo videli rezultate. Ze pri adaptaciji starih prostorov smo razmišljali o tem, da bomo kasneje dozidali nove objekte (centralna kurjava, ozvočenje, inštalacije itd.).

Lastnik celotnega projekta (1. in 2. faza) je šola. Gradnja 2. faze se bo lahko začela takoj ko bodo sredstva. Mislim, da ne more biti nobenega dvoma o tem, da smo program menjali. Takrat se še ni govorilo o celodnevni šoli in bi bile v primeru, da bi prešli na celodnevni pouk, 4 učilnice premalo.

Zato smo tudi menjali program, ker smo ugotovili, kaj pravzaprav rabimo. Pri tej stvari smo imeli srečo, ker realizacija 2. etape pomeča uvedbo celodnevne šole. Vendar mislim, da v Zireh glede na to, da je odstotek zaposlenih žensk med največjimi v republiki, da so tudi potrebe po celodnevni šoli precejšnje. Imamo kompletne načrte in v glavnem lahko zagotovimo, da gradnja v bistvu ni nazadovala. Če bi imeli načrte malo prej, verjetno ne bi bilo težav, vsekakor pa so vsaki gradnji zamude. Vreme gradnji ni bilo naklonjeno, tako da podjetje ni moglo nemoteno graditi, nastali pa so tudi drugi objektivni problemi. Prej je bilo omenjeno vprašanje gradnje prizidka kot najbolj pereč problem. Celotna 1. etapa bi ogromno izgubila na izgledu, če garderobe ne bi postavili.

Imeli smo sestanek predstavnikov žirovskih podjetij — računovodij. Do zaključkov nismo prišli, čeprav so bili vsi predstavniki za to, da bi prispevali sredstva.

Spomnimo se akcije pred novim letom. Slo nam je za biti ali ne biti. Vsa podjetja v Zireh so nakazala sredstva 100%. Alpina je nakazala celo za prve 3 mesece leta 1975. Tudi Kladirar je nakazal sredstva, čeprav je imel precej časa blokiran žiro račun. Mislim, da to kaže na veliko pripravljenost vseh delovnih organizacij. Trenutna situacija, da podjetja nimajo v zadnjem času v skladih dovolj sredstev, nas ne sme preveč skrbeti.

Imeli smo vlogo za kritje 150 milijonov na Republiško telesnokulturno skupnost, ki je bila temeljito utemeljena. Računali smo, da nam bo zadeva uspela, vendar letos nismo prišli v poštev. Skofja Loka je namreč dobila

sredstva za gradnjo bazena v Zeleznikih. Imamo pa zagotovitev od Republiške telesnokulturne skupnosti, da imamo velike možnosti, da konkuriramo konec leta 1975. Gradnja prizidka ni tragična. Drugo leto bomo sredstva najbolj rabili in, če jih bomo dobili bo potem problem precej rešen.

Albreht:

V Zireh so sedaj ljudje tiisti, ki bodo znali reševati posamezna vprašanja. Izgradnja kanalizacije v Zireh je zelo pomembna veja. Vendar je v programu glede kanalizacije nastal kratek stik. Znano je, da ima KS Ziri izdelan idejni projekt za kanalizacijo. Pred enim tednom smo imeli sestanek s predstavnik KS in se dogovorili, kako naj teče kanalizacija v Zireh. Ta naj bi tekla od izliva Račevce pa do novogradjenih prostorov osnovne šole, zgrajena naj bi bila do sredine prihodnjega leta, če bo teklo vse po sreči. Greznico bo treba odpraviti, če hočemo, da bi čistilna naprava nemoteno delovala.

Oblak Tone:

Zelim, da bi se sredstva po zaključnih računih res odvajala. Poročilo o gradnji bomo pripravili do zbora delegatov, tako da bo svet na podlagi tega lahko primerno ukrepal.

Predstavniki krajevne skupnosti bomo pri najemanju kreditov še naprej sodelovali, isto velja za splošno in konkretno podporo pri gradnji vseh nadaljnjih faz, ki so predvidene s projektom. Z našimi združenimi sredstvi in prizadevanji na eni ter pomočjo družbe na drugi strani, upamo, da bomo dosegli, kar načrtujemo.

Podpiramo tudi misel, naj bi se stari vrtec uporabil deloma za glasbeno šolo, deloma pa za knjižnico.

Poškodbe v letošnjem letu

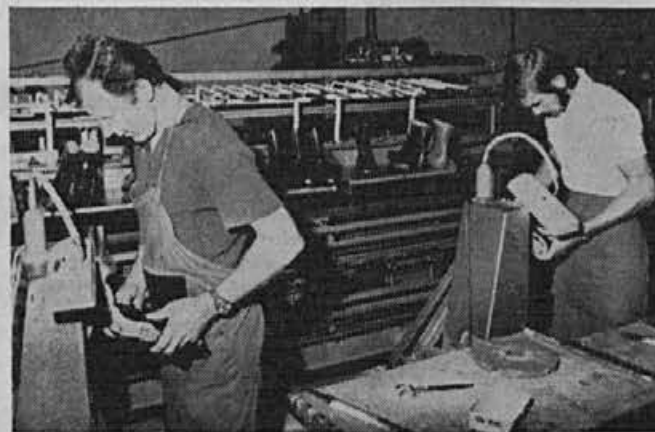
Letos smo imeli deslet 29 poškodb, in sicer v Zireh 25, v Gorenji vasi in na Colu pa po 2.

Od tega jih je bilo 5 na poti na delo in z dela.

Najtežja poškodba se je pripetila na delovnem mestu vli-vanja poliuretana, ki je zahtevala 26 delovnih dni zdravljenja. Sledj pa ji poškodba, ki se je primerila na delovnem mestu rezanje obrobe strojno in katere zdravljenje je trajalo 23 delovnih dni.

Najpogosteje so bile poškodbe na delovnem mestu strojnega žigosanja — 5 in na vli-vanju poliuretanskih podplatov — 3. Vir za nastanek poškodb je bil kar 5-krat stroj za žigosanje, 2-krat je prišlo do poškodbe zaradi ostrega robu kovine oziroma iverke, ostali viri poškodb pa so nastopali samo po 1-krat. Izmed poškodovancev je kar 15 takih, ki so imeli manj kot eno leto delovnih izkušenj na istem delovnem mestu, od 1—5 let delovnih izkušenj je imelo 5 poškodovancev, več kot 5 let delovnih izkušenj pa sta imela samo 2 poškodovanca. Prav pomanjkanje delovnih izkušenj je bil najpogostejši vzrok za poškodbe, in sicer v 7 primerih. Sledj pa mu: prehitro tempo dela 6, premajhna pazljivost pri delu 3, neuporaba za-

ščitnih očal 2 prim. itd. Največkrat so bile poškodovane roke — 20-krat, od tega so bili v 16 primerih poškodovani prsti in rokah, 3-krat je bilo poškodovano oko, pa 1-krat pa prsni koš in obraz. Število izgubljenih delovnih dni na poškodbo znaša povprečno 9,5 dneva. Celotno število izgubljenih delovnih dni

pa znaša 238 dni. Všteti pa niso dnevi, ki jih je zahtevalo zdravljenje poškodb, ki so se primerile na poti na delo in z dela, ki pa gornje število izgubljenih dni močno dvignejo.

Marija Kastelec

Nova komisija za nagrajevanje

Ker za področje nagrajev-anja ni bilo ustreznega strokovnega organa, ki bi pred dokončnimi odločitvami zadeve obravnaval in pripravljaj predloge, je bil na skupni seji delavskega sveta TOZD proizvodnja obutve in skupnega delavskega sveta dne 25. avgusta 1975 podan predlog o imenovanju ustrezne komisije. Predlog je bil sprejet in imenovana je bila KOMISIJA ZA NAGRAJEVANJE.

Komisijo sestavljajo:

1. Marjan BOGATAJ
2. Marija JUSTIN
3. Alojz SPORIS
4. Vinko PODOBNIK
5. Tomaž KOSIR, dipl. oec.
6. Anton BEOVIC, dipl. ing.
7. Majda JESENKO

Delo komisije bo zahtevno, saj vsi vemo, da je nagrajevanje našega združenega dela eno od važnih poglavlaj.

M. J.

Nedvomno sva se srečala z enim prvih žirovskih intelektualcev v zgodovini sploh. Triindevetdesetletni mladec duha v prvih trenutkih jemlje sapo; razgovor daje obilico premišljanja o nas, mlajših, naših slabostih, ničevosti sebičnega pehanja...

Val, ki je preplaval moje misli in spomin — je osebnost — je dr. Ivan Kavčič.

Pomislim; govorim s človekom, čigar korenine je gnojilo stoletje industrijske revolucije in pomladi narodov.

Mladi Anže je po nekaj razredih ljudske šole zgodaj odšel z doma. Petnajst

kron za stanovanje, zajtrk in bučke bi bilo skorajda premalo in mladani prekrižalo vedoželjne načrte... Pa je priskočil na pomoč razredni starešina profesor Pleteršnik, vtaknil fant v študentsko karnarino in ob prizadevnosti žirovskega fantiča, ki se ni ustrašil tudi inštrukcij, pomagal, da je Ivan maturiral leta 1903.

Očitno fant ni zapravljjal časa; v prostem času se je učil češko.

Zelja po znanju ga je nato popeljala kot enoletnega vojaškega prostovoljca v Galicijo, v Lvov. V tem, takrat židovskem mestu, se je želel naučiti rusko. Malorusko in ukrajinsko se je naučil kar tako mimogrede, kasneje pa tudi rusko. Postal je celo tolmač za ruski jezik.

Vojaščina je bila za njim, pred njim študij v stolnem mestu — Dunaju. Studiral je pravo, po študentskih demonstracijah za enako volilno pravico leta 1905, pa je moral študij nadaljevati v Pragi.

Leta 1908 je odšel v Prepolje, kjer mu je srbski učitelj — domoljub Sreten Vukosavljević postal pobratim.

Doktoriral je leta 1911 v Pragi.

Leta 1914 zateče mladega doktorja usoda, da

kar 2 leti dela na sodnji za 15 krajcarjev, kar je bilo komajda dovolj za peresa.

Današnji pripravniki so zares gospodje.

Oberlajtnant Kautschitsch je spoznal italijansko fronto po kratkem postopku je pred komisijo opravil preizkus znanja iz italijanskega jezika in tudi postal tolmač. Nardarjenemu lingvistu je bilo s tem marsikaj olajšano. »Iz tistih časov se spominjam dr. Korošca, dr. Kreka in dr. Žerjava, ki so delali v Dunajskem političnem društvu.« Marsikdaj so ti močje v svojih interpelacijah upoštevali mladega pravnikar, ki je medtem tudi že opravil pismeni sodnijski izpit.

Drugi svetovni mir je pomenil dr. Kavčiču slovo od sodnije. Prestopil je k železnici. Ljubljana, Zagreb, Sarajevo, Beograd, na ministrstvo za železnice — so bile strme stopnice.

Dva sinova Ivo in Mitja, bistra fantiča in študenta sta mu bogatila življenje.

Vojna, spet železnica, Sarajevo, težave z ustaši, prvi sin izgubi življenje nju. Dr. Kavčič pa kot življenje v bombardirani predstnik društva Franc Rozman pomaga slovenskim deportirancem.

Naš rojak živi sedaj mirno življenje ob gorenjskem dragulju, Blejskem jezeru. Njegov konjiček je sadovnjak. Na stotine jablan je tu. Večino jih je posadil sam.

Moram obiskati ta njegov raj. Zares, vsako vejo pozna. Rad bi sam urejeval vse, pa je težko, le malo vida mu je še ostalo.

Toda njegove oči žarijo mladostno, kot da bi videle vse. Njegova druga žena mu bere časopise pozno v noč. Z vsem je na tekočem. Žirovski times pa je čes vse. Tako imenuje naš časopis.

»Čestitam Žirovcem« pravi, »da so tako napredovali. Sposobni so in pridni.«

Tekst: Nejko Podobnik
Foto: Franc Jesenko

Samoupravna kronika

19. 8. Delavski svet TOZD prodaja obutve

Sklenjeno, da se za Dan solidarnosti od julijske plače odtegne poprečni enodnevni zaslužek za slovenske prodajalne — v kolikor bi bilo potrebno, tudi vsem ostalim prodajalnam.

Določeno, da naj bi bile nagrade vajencev za vso Jugoslavijo take kot v Peku in Planiki.

Dodatek za stalnost za maloprodajno mrežo naj se prilagodi prejšnjemu pravilniku.

Prodajalna v Bitoli se zapre za konec tega leta. Poslovodja je zadolžen, da poišče boljše lokal v strogem centru mesta. V primeru, da bo lokal dobil, se bo prodajalna preselila, sicer se prodajalna zapre.

Primanjkljaj bivšega poslovodje Mitića iz prodajalne Niš v znesku din 9.331,40 se odpiše in knjiži na izredne izdatke.

25. 8. Delavski svet TOZD Proizvodnja obutve in skupni delavski svet

Obravnavano in potrjeno poročilo o polletnem poslovanju TOZD proizvodnja obutve in TOZD prodaja obutve.

Sprejet načrt štednje in stabilizacijskih ukrepov.

Sprejet Samoupravni sporazum o varstvu pri delu, prav tako je bil sprejet Sporazum o medsebojnih odnosih med TOZD proizvodnja obutve in TOZD prodaja obutve.

Razpravljano in sklepno o občinskih samoupravnih sporazumih: o kadrovske politiki, o vodni skupnosti in o prispevku za šolstvo za območje Gorenje vasi.

Za sofinanciranje gradnje vodovoda na Colu odobren znesek 200.000 din.

Imenovana 3-članska inventurna komisija za letni popis osnovnih sredstev in 7-članska komisija za nagrajevanje.

Dana informacija o gradnji hale v Zireh.

4. 9. Komisija za ugotavljanje kršitev delovnih dolžnosti

Pregledane prijave kršitev delovnih obveznosti in določen datum javnih obravnav.

12. 9. Odbor za medsebojna razmerja delavcev v združenem delu

Odbor je razpravljalo o prijavah na objavljena delovna mesta in sklenil: za vodja skladišča gotovih izdelkov se razporedi Stane Car, na delovno mesto manipulant na traku v šivalnici lahke obutve se za dobo enega leta razporedi Francka Kavčič, na delovno mesto obračun osebnega dohodka v šivalnici težke obutve pa Silva Mrovlje, prodajalka iz prodajalne v Zireh. Odbor je pregledal tudi prošnje prosilcev za delo ter sprejel ustrezni sklep. Sprejel je odpoved dela Martine Možina in potrdil prenehanje dela s 30. 9. 1975. Poslušal je poročilo o prenehanju dela Majde Bogataj v poskusni dobi in ugotovil, da je prenehala z delom s samovoljnim izstopom. Obravnaval je rezultate dela Marjana Trčka

in Milke Pivk iz nabavne službe ter o razporeditvi dokončno odločil. Odbor je pooblastil direktorja, da na osnovi 50. člena Samoupravnega sporazuma o ureditvi medsebojnih razmerij delavcev v združenem delu v sporazumu z vodjem TOZD odloča o izrednem dopustu do 7 dni.

1. 9. 1975 Stanovanjska komisija

Predsednik tričlanske komisije je o ogledu in točkovanju stanovanj delavcev, ki imajo že dalj časa vložene prošnje za stanovanje, podal poročilo. Poudaril je, da vsi prosilci, katerih stanovanja so bila ocenjena, živijo v dokaj slabih razmerah. Nekateri živijo v skupnem gospodinjstvu s starši ali drugimi sorodniki in imajo le eno sobo, drugih stanovanja so vlažna in neprimerna za bivanje, nekateri pa imajo odpoved sedanega stanovanja, zato sledi čimprejšnja izselitev.

Komisija si je ogledala zapisnike o ocenitvi stanovanj in glede na število točk, ki so jih zbrali posamezni prosilci, izdelala prioriteten red. Ugotovljeno je bilo, da imamo v letošnjem letu na razpolago 6 stanovanj. Komisija je glede na zbrano število točk prosilcev in glede na njihove stanovanjske razmere izdelala predlog, katerim članom kolektiva se v letošnjem letu dodeli stanovanje. Ti člani kolektiva morajo imeti sklenjeno z banko pogodbo o namenskem varčevanju, za dobo 5 let in z mesečnim plogom najmanj 1.000,00 d'n. Predlog se da v potrditev delavskemu svetu TOZD Proizvodnja.

Obravnavana je bila prošnja našega delavca, v kateri prosi za zamenjavo sedanega stanovanja zaradi zdravstvenih razlogov. Sprejet je bil sklep, da se našemu delavcu zamenja sedanje stanovanje z enakovrednim stanovanjem v bloku, v pritličju, čim bomo imeli tako stanovanje na razpolago.

Obravnavana je bila tudi pritožba naše delavke, v kateri navaja, da ni pravilno, da v letošnjem letu njena prošnja za stanovanje ni obravnavana. Ker je bilo ugotovljeno, da ima imenovana delavka stanovanje v Skofji Loki, katerega ji je dodelila Skupščina občine Skofja Loka, je bil sprejet sklep, da Alpina zaenkrat ni dolžna reševati njenega stanovanjskega vprašanja.

T. M.

Sodelujte
v našem
glasilu!

Iz dela samoupravnih interesnih skupnosti

Posredujemo vam delegatska vprašanja odgovorov, ki so bila dana na 4. redni seji Skupščine zdravstvene skupnosti Skofja Loka dne 14. 7. 1975 in se nanašajo na probleme zdravstva v KS Ziri. Mnenja smo, da so vprašanja aktualna za vsakega občana, zato smo se odločili, da jih objavimo v našem glasilu.

1. vprašanje:

Tov. Car Stane, delegat KS Ziri: Pred leti so v Zireh kupili s pomočjo Alpine, rentgenski aparat za slikanje zob. Vse do letos so ga uporabljali, z novim letom pa je prišla prepoved uporabe aparata. Sedaj morajo zavarovanci v Skofjo Loko na slikanje, kar je precej zamudno in jim povzroča nepotrebne stroške. Občani Zirov so zaradi tega zelo nezadovoljni in se vprašujejo zakaj ta prepoved, kdo bo rešil in kdaj bo rešen ta problem.

V Zireh imajo težave tudi z nujnimi prevozi z rešilnim avtom. ZD Skofja Loka je pred leti s pomočjo žirovskih podjetij nabavil rešilni avto, ki naj bi ga uporabljali za nujne prevoze bolnikov iz zgornjega dela Poljanske doline. Kmalu so ta avto vzeli iz Zirov in uredili vsakodnevne prevoze bolnikov z rešilnim avtom-kombijem. Če se v Zireh zgodi kakšna nesreča, nimamo takoj na razpolago rešilnega avtomobila, pač pa ga moramo klicati iz Skofje Loke. Pred parimi dnevi je moral poškodovanec s prelo-
mom lobanjskega dna in z možgansko krvavitvijo tri ure čakati v Zirovski ambulanti, ker ni bilo rešilnega avtomobila.

bila na razpolago niti v Skofji Loki. V bolnico je prispel štiri ure po nesreči. Delegat sam je bil tudi prisoten pri prometni nesreči, kjer sta se poškodovala dva občana. Eden je imel kompliciran zlom noge, drugi je bil v nezavesti. Oba sta ležala ob cesti eno uro in čakala na rešilni prevoz. V imenu občanov prosim, da se uredi prevoz za nujne primere.

ODGOVOR:

1. Rentgensko slikanje zobovja je bilo ukinjeno v Zireh vsled strokovnih razlogov. Ker nismo bili v stanju prevzeti odgovornosti za eventualno prekomerno žarčenje, predvsem osebja, ki slika. Slikanje je potekalo popolnoma ilegalno, brez dovoljenja pristojnih republiških organov. Za ponovno slikanje v Zireh je potrebno naslednje:
a) zaščita prostora — barit omet sten, svinčena obloga vrat
b) redne mesečne kontrole žarčenja
c) daljši letni dopust osebja, ki slika
d) primerna stimulacija osebja, ki slika.

Na strokovni kolegij specialistične službe ZD Kranj, kamor spada rentgensko slika-

nje, smo posredovali naše stališče, če bo strokovna ureditev možna, se bo takoj ob izpolnitvi naštetih treh pogojev slikanje uvedlo ponovno.

Rok za začetek slikanja: najmanj 3 mesece po strokovni oceni dejavnosti vsled potrebnih zidarskih in drugih del, nakar šele posebna republiška komisija izda dovoljenje za uporabo.

2. Tov. Mlakar Stane, šofer reševalne postaje je vselej, ko je doma, pripravljen (tudi avto ima na razpolago), da v prostem času na zahtevo zdravnika prepelje poškodovanca ali hudega bolnika v bolnico. ZD mu tako pot plača v obliki nadur.

Omenjenega dne niso klicali tov. Mlakarja zato, ker se je zdravstveno stanje poškodovanega Poljanska Bojana poslabšalo šele po 16. uri, ko pa se je šofer iz Sk. Loke že odpeljal ponj v Ziri in ni imelo pomena vključevati v prevoz še dodatnega šoferja. Dr. Bernik Karel, sestra Cepak Darinka in dežurni v Skofji Loki Čamlek Tomaž so glede na zdravstveno stanje obeh ponesrečencev 9/7-75 ravnali strokovno neoporečno.

2. vprašanje:

Tov. Kastelec Marija delegatka tovarne Alpina Ziri pove, da njihova delegacija predlaga zvišanje starostne meje za otroke, ki so potrebni nege, ker sedemletni otrok ne more ostati bolan sam doma v zaklenjeni sobi. Zdravi otroci imajo zagotovljeno varstvo, dočim za bolne otroke to ni preskrbljeno. Tudi ta delegacija predlaga, da se v krog ožjih družinskih članov vključijo tudi starši. Za alkoholike, ki se ponesrečijo v alkoholiziranjem stanju, naj se zmanjša nadomestilo osebnega dohodka.

Odgovor na to vprašanje bomo objavili kasneje, ko bodo sprejeti v zvezi vprašanja ustrezni sklepi ali tolmačenja.

Iz kadrovskega oddelka

V zadnjem mesecu se je zaposlilo večje število delavcev. Delo je nastopilo skupaj 16 delavcev, izstopilo pa je 8 delavcev.

V obratu v Zireh so se zaposlili: Franc Jereb (3468), KV delavec, Marija Vehar (3470), Andrej Grošel in Irena Mlakar, NK delavci. Delo so nastopili in bili razporejeni kot pripravnik Marjeta Oblak, usnjarski tehnik, Romana Kavčič, Ivanka Erznožnik in Zdenko Bekš, čevljarjski tehnik ter Anuška Starman, upravno-administrativni tehnik. V obratu Gorenja vas je nastopila delo NK delavka Tončka Sedej. V obratu na Colu so se zaposlile Gabrijela Zejn, Marija Kobal, Irena Vidmar in Ivanka Krapež, NK delavke. V prodajni mreži sta nastopila delo dva prodajalca, in sicer oba v prodajalni Zagreb III, Zorica Kasanović in Karlo Suda.

Kot sem že omenila, je z delom prenehalo 8 delavcev. V obratu v Zireh sta prenehali z delom Brigita Grošel iz lahke šivalnice in Majda Bogataj, obračunovalka OD. Na Colu je prenehala Cilka Vidmar, v prodajni mreži pa so prenehali z delom Marjetka Vrtič v Ptuj, Sonja Lubanjšek v Mariboru, Nada Turnšek v Celju, Liljana Čoko v Ljubljani III in Igor Šego v Zagrebu III.

F. A.

Vinku Zajcu v spomin

V prvi polovici septembra smo se poslovili od našega upokojenca Vinka Zajca. V naši delovni organizaciji se je zaposlil že julija 1945 in delal do konca avgusta 1949. Ponovno se je zaposlil v Alpini ob priključitvi podjetja »METKA« meseca julija 1959. Delal je v montažnem oddelku obutve do upokojitve, septembra 1961.

Govorijo vam

Metka BOGATAJ, administrativna razvojnolaha:

Veliko govorimo, ne da bi pri tem tudi kaj mislili.

Minka KOPAC, planer:

Ce bi toliko storili za medsebojne odnose kot ne, bi bilo marsikaj drugače.

Milena MLAKAR, razpis plana:

Nekateri kažejo napake drugih, s tem pa skrivajo svoje.

Cecilija LUKANCIC, planski oddelk:

Najprej se učim in delam, nato ugotavljam svoj uspeh in neuspeh, šele nato kritiziram druge.

»DELO ŽIVLJENJE« Je glasilo ALPINE tovarne obutve Ziri, Stara vas 23 — n. sol. o., ki ima v svoji sestavi TOZD Proizvodnja obutve, TOZD Prodaja obutve in Delovno skupnost skupnih služb.

Ureja ga uredniški odbor:

Vladimir Pivk
Alfonz Zajec
Ivan Capuder
Janez Smeh
Martina Gregorač

Majda Jesenko — glavni urednik

Nejko Podobnik — odgovorni urednik

Izhaja mesečno. Naklada 1600 izvodov.

Fotografije: Franc Jesenko

Tisk: Gorenjski tisk, Kranj

Iz nabiralnika

ODGOVOR Lojzki Mrlak na vprašanje o bonih za malico, in hkrati v informacijo tudi ostalim članom delovne organizacije:

Določilo 125. člena Sporazuma o delitvi sredstev za OD, ki določa, da vsem, ki iz zdravstvenih razlogov ne morejo malicati, pripadajo boni v višini 100.—din mesečno, se je začelo izvajati s septembrom 1975.

Zbrane so bile prijave upravičencev in dano obvestilo, da so prijave upoštevali. Vendar, ker bodo boni izdani samo za dneve na delu, jih bodo upravičenci prejeli za en mesec nazaj, in sicer 8. v mesecu za prejšnji mesec. Za september bodo boni torej izdani 8. oktobra.

Prejeti boni se bodo lahko koristili v naši kuhinji (bifeju), ali v trgovinah MARKET in SAMOPOSTREŽBA (pri Lustiku), s katerima ima ALPINA ustrezen dogovor. V Gorenji vasi pa v trgovini LOKA, ter v trgovini na Colu. Boni se bodo lahko uporabili za nakup prehrane, razen alkoholnih pijač in se jih bo moralo porabiti v mesecu, v katerem bodo izdani.

Delavec, ki bo prejel bone, ni upravičen do malice v tovarniški kuhinji. Kdor tega ne bo upošteval, v naslednjem mesecu ne bo več imel pravice do bonov.

Vsako spremembo v zvezi z boni (prijavo ali odjavo), je potrebno javiti do 25. v mesecu za naslednji mesec vodji oddelka ali šefu službe.

Povemo lahko še to, da se je za bone prijavilo 39 članov naše delovne skupnosti: iz šivalnice lahke 3, šivalnice težke 5, sekalnice 2, plastike 1, montaže 527 8, montaže 525 1, obrata Gorenja vas 11, obrata Col 1, kadrovske službe 3, finančne službe 2, nabavne službe 1 in tehnične službe 1.

M. J.

Nova vprašanja:

1. Kako je s sporno zadevo Simečki — Alpina v zvezi z neizpolnitvijo pogodbe za izdelavo izvozne obutve?

2. Vemo, da v Zireh kljub ne preveč suhemu letu občutno primanjkuje vode. Ni morda temu vzrok tudi gradnja pri šoli, pri kateri beton (kot vem) tudi »pije« kar pitno vodo? Kaj pravijo o tem predstavniki krajevne skupnosti?

ODGOVORA bomo objavili v prihodnji številki »Dela-življenja«.

Zamudniki

— jutranji — zakaj nas je največ v skupnih službah? Tako namreč kažejo evidence, pa naj bodo lanskoletne ali letošnje. Kdor vidi podatke, lahko pohvali predvsem delavke in delavce iz šivalnic, pa tudi montažnih oddelkov. V vzdrževalnih obratih pa je stanje že slabše.

Točnost je lepa čednost — upoštevajmo ta rek še naprej — in nekateri še bolj dosledno!

M. J.

MARIJI KRISTAN, dolgoletni delavki v montaži lahke obutve in **JOŽI GOVEKAR**, šivalki obutve in kasneje kontrolorki v oddelku plastike, želimo ob odhodu v pokoj trdnega zdravja in dobrega počutja.

Človek je najdragocenejši

Zastrašujoče so vrstice v dnevnem časopisju, kjer prebiramo in čitamo o vedno novih žrtvah v prometu.

Pri skupščini občine deluje novo ustanovljeni svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu. Vsa njegova dejavnost je usmerjena preventivi in vzgoji. Svet ima za izvajanje svojega poslanstva tri komisije — komisijo za vzgojo vseh udeležencev v prometu, komisijo za izvajanje prometne vzgoje v šolah in komisijo za preventivo in propagando.

Prav in nujno je, da se sleherni udeleženec, ko se poda na pot, zaveda, kaj ga lahko doleti. Vsak občan ima enake pravice in dolžnosti, kar velja v prometu, a te ne izhajajo samo iz zakonov. Vozniško dovoljenje ni garant za življenje na cesti, samovzgoja pa nemalokrat zagotovo reši življenje in vozilo.

Delavska univerza v Škofji Loki pripravlja predavanja, ki so namenjena reševanju tega problema v naši občini. Možno je najti tudi druge oblike znotraj delovne organizacije. Nedavno tega je bilo na republiškem posvetovanju izraženo, da bi morala podjetja sama poskrbeti za večjo varnost delavcev. Tu gre predvsem za varnost vozniških službenih vozil in tistih, ki prihajajo na delo z lastnimi vozili, avtobusi ali peš. Da bi pa tako preventivno delo uspešno steklo, bi morala imeti delovna organizacija prometnega mentorja, ki bi delo programiral, vodil in usmerjal ter bil povezan s pristojno komisijo sveta. Za tako dejavnost pa bi bilo nujno nameniti tudi v glasilu delovne organizacije nekaj prostora.

In končno ne smemo pozabiti svojih otrok. Navadno so le-ti v šoli, ko so starši v službi. Za te si je skrb naložila šola, a to bi bilo premalo! Kdo ne pozna mladoletne vihravosti, ki svojo neučakano zelo drago plačuje na cestah. Otrok mora tudi doma izvedeti, da je cesta namenjena izključno prometu in ne igram. Kar pogosto videvamo

otroke, ki si izberejo cesto za igre z žogo, kotalkanje, lovljenje, neprimerno koleksarjenje, drsanje, sankanje ipd.

Vrata šole se odpirajo. Staršem, ki letos pošljejo svojega otroka prvič v šolo, bi svetovali, naj ga vsaj nekaj dni spremijo in poučijo praktično, na katerem delu ceste je nevarno. Tudi glade obleke in opreme velja, da je bolj varen pešec, ki nosi svetlejšo barvo obleke, prvotni rumeno rutico, torbo idr.

S skupnimi napori bomo raven prometne vzgoje zanesljivo dvignili in obvarovali marsikatero dragoceno človeško življenje.

Marijan Misson

Asfaltiranje je za letos zaključeno. Ni tako poceni...

Dejavnost krajevne skupnosti je široka

Asfaltiranje

Največja letošnja delovna akcija, sprovedena v okviru Krajevne skupnosti Ziri je za nami. Asfaltiranje cest, priključkov in nekaterih večjih dvorišč je končano. Le tu in

Dobračeva:	Dolžina	Širina	Financira občani
Zupan—Most	720 m	4 m	Krajevna skupnost občina
Most—Trček—odcep Rakulj	770 m	3,5 m	občani
Pivk Vladimir—levi odcep	60 m	2,80 m	občani
Pivk Vladimir—desni odcep	30 m	2,80 m	občani
Levi odcep pri mostu Rakuljk	60 m	2,80 m	občani
Desni odcep pri mostu Rakuljk	145 m	2,80 m	občani
Odcep pri Temelj	25 m	3 m	Krajevna skupnost
Odcep pri Demšar Janez	30 m	3 m	Krajevna skupnost

Stara vas:

Kavčič—Novak D.	480 m	4 m	Krajevna skupnost občani
Kavčič—Jurca	120 m	4 m	občani
1 odcep	76 m	3 m	občani
2 odcep	84 m	3 m	občani
Odcep Vehar	50 m	4 m	občani
Janko Burnik	40 m	3 m	občani
Odcep pri Muru	40 m	3,5 m	Krajevna skupnost

Hkrati za ureditvijo vseh navedenih odsekov cest in ulic, se je obnem reševal tudi problem odtoka vode, kanalizacije, obnem pa so se vlagale potrebne cevi za kasnejšo položitev elektrokabla in cevi za vodovod.

Poleg omenjenih del pa so bila asfaltirana tudi dvorišča pri Zupanu, Antonu Seljaku, Francu Kavčiču in pred TVD Partizan Ziri. Vsa omenjena dela so naročniki financirali sami.

Zavedamo se, da z asfaltiranjem teh odsekov problem ureditve ulic v Zireh še zdaleč ni rešen. Vendar pa bo treba v bodoče bolj misliti na druge pereče probleme kraja, predvsem ureditev kanalizacije in pojačanje kapacitet vodovoda, kar naj bi bila prvenstvena naloga KS v naslednjem letu.

TV pretvornik

Več let nazaj smo Zirovci dobili prvi TV pretvornik na Zirku, s pomočjo katerega nam je bil zagotovljen normalen sprejem slike. Vendar pa se v zadnjem času opaža, da

tam bo še treba kaj malega popraviti ob robu asfalta, pa bomo rekli, da je osrednji del Zirov (Stara vas, Dobračeva) za dalj časa rešen problemov poti.

Pravzaprav se je akcija za asfaltiranje v začetku omejevala na dva glavna odcepa, po

časi pa so občani ob teh dveh glavnih žilah na lastno pobudo in s prostovoljnimi delom ter lastnimi sredstvi asfaltirali še stranske priključke. Prav je, da še enkrat, ko je delo že za nami, pogledamo kaj in koliko smo letos asfaltirali.

občani	Financira občani
občani	Krajevna skupnost občina
občani	občani
občani	občani
občani	občani
občani	občani

občani	občani
Krajevna skupnost	Krajevna skupnost

občani	Krajevna skupnost občani
občani	občani
občani	občani
občani	občani
občani	občani
občani	občani
občani	občani
občani	občani
občani	občani
občani	občani

Poglejmo na kratko, kaj vse bo treba storiti preden bo novi pretvornik stal:

1. Položiti električni kabel v dolžini 210 m (za izkop jarca se je obvezala športna mladina Zirov)
2. Zgraditi hišico za aparature za I. in II. program velikine 3 × 3 m (hišo bo postavil Remont-Gradnje)
3. Izkopati temelje za TV stolp in sicer 4 podpornike v globino 2,80 m
4. Postaviti TV stolp v višini 35 m
5. Montiranje anten na stolp.

Plan dela:

— Do zime položiti kabel, sezidati hišo za aparature, izkopati temelje za TV stolp, jih zabetonirati in postaviti spodnji del stolpa.

— Po novem letu postaviti stolp (rok izdelave je konec januarja 1976) in montirati aparature za I. program ter nato še za II. program.

— Preureditev pretvornika na Zirku za sprejem II. programa na Zirku za sprejem II. programa za področje starega dela Zirov.

Finančni proračun:

1. Položitev kabla	24.000.— din
2. Postavitve hiše	50.000.— din
3. Izkop temeljev in položitev stolpa	250.000.— din
4. Aparatura za II. program	180.000.— din
5. Aparatura za I. program	200.000.— din
6. Ureditev TV pretvornika Zirk	50.000.— din
Skupno	754.000.— din

Viri sredstev:
 — Iz samoprispevka občanov okrog 450.000.— din
 — Skupščina občine Sk. Loka okrog 48.000.— din
 — RTV Ljubljana okrog 200.000.— din
 — KS Ziri okrog 56.000.— din
Skupno 754.000.— din

Iz vsega navedenega je razvidno, da je investicija velika, da bo dela veliko, vendar pa bo s tem enkrat za vselej rešen problem sprejemanja TV programa v Zireh.

Naj na koncu poudarimo še to, da bo novi pretvornik 3-krat močnejši od sedanjega in da bo v bodoče možno nanj priključiti vse dodatne programe, ki jih bo oddajal oddajnik Krvavec.

Pomanjkanje vode

Vsi vemo, da sta ponavadi najbolj sušna meseca v letu avgust in september. V teh dveh mesecih vode vedno primanjkuje. Tako je tudi letos. Sredi avgusta je začela zaloga vode v rezervoarjih naglo upadati, zato smo bili prisiljeni vodo zapirati v času od 22.—6. ure. Ker občani niso bili o tem pravočasno seznanjeni, je prišlo do hude krvi, saj so zaradi slabega pritiska nekateri predeli ostali brez vode. Pri tem apeliramo na vse tiste, ki kljub pomanjkanju in opozorilom KS, brezskrbno uporabljajo vodo za pranje avtomobilov, škropljenje vrtov in podobno, da tega ne počno. S tem kradejo vodo višje ležečim sosedom, ki je nimajo potem dovolj niti za normalno uporabo.

KS Ziri

Atomske centrale v svetu

ZDA imajo danes največje število atomskih central, upoštevajoč centrale v gradnji in planirane atomske elektrarne. Njihovo skupno število dosega 240 enot. Sledi Francija z 49, Španija s 36 ter ZRN z 29 centralami. Za temi državami sledijo: Japonska, SZ, ČSSR, Velika Britanija ter Iran. Če upoštevamo delež atomske energije pri proizvodnji električne energije v svetu vodi Švica s 17 %, sledi Belgija s 15 %, Velika Britanija z 10 %, Tajska z 9,6 % ter ZDA z 8 %. (TŠ)

Vir: Finanz und Wirtschaft 69, 3. 9. 1975

25-letnica planinskega društva

Dne 24. avgusta smo Žirovci slavili 25-letnico svojega društva. Pripravili smo vse, da bi svojo zrelost kar se da dostojno proslavili v svojem domu na Goropekah. A vreme nam je zagodilo in morali smo se preseliti v kinodvorano v Zireh. Strah, da bi predvideni program izvenel v prazno, je bil odveč. Najzvestejši, in teh ni bilo tako malo, so pozorno sledili besedam prvega predsednika Janka Poljanška in prisrčno pozdravili tvorce kulturnega programa.

Pred vojno 7 kmečko delo, naporno čevljarstvo obrt in klekljarstvo vpeti Žirovci niso našli ne časa, ne denarja za gorohodstvo. Le redki, na prste ene roke bi jih lahko preštel, so našli pot med kranjske, ljubljanske in ne vem še katere planince in potem doma pripovedovali o čudovitem svetu Julijcev in Kamniških Alp, ki so tako le-

po vidne z domačih gričev.

A komaj so se Žirovci odahnil od številnih hajk, požigov in pobijan, so v zanosu obnove 19. februarja 1950, 7čerajšnji borci in aktivisti OF, ki so jim okoliški hribi nudili med NOB varno zavetje, ustanovili svoje planinsko društvo. Resda utrujeni od trdega dela v novi tovarni čevljev, a svobodni in polni vere v življenje, so že takoj na začetku poskrbeli za zavetišče na Vrhu in Mrzlem vrhu. S tovarniškimi kamioni pa so se prešerno razigrani odpravljali na potepe. Izlet je sledil izletu, neumorni aktivisti pa so leto za letom zmogli navdušiti vedno nove, zlasti mlade sokrajane za planinstvo.

Bile so tudi težave. Pogorelo je zavetišče na Vrhu. Debelim letom so sledila suha. Tako pri denarju, kot društvenem življenju. 13. marca 1957 so našli pot na takratno gimnazijo in ustanovili samostojni planinski odsek PD Žiri. Število članstva je močno naraslo, s tem pa so društvo začele pestiti nove težave. Kako pridobiti učiteljstvo za planinstvo? Kje dobiti dodatna sredstva za izlete nadebudnežev? Kje dobiti predavatelje, ki bodo znali navduševati mlade za planinsko stvar? Še

Prvi predsednik PD Janko Poljanšek

Tvorci kulturnega programa

danes, ko so pogoji bistveno drugačni kot pred 18 leti, ne moremo potešiti vseh želja mladih.

Predsednik Ivan Pečelin

Svojo vitalnost pa je društvo pokazalo v šestdesetih letih, ko se je odločilo za gradnjo svojega doma na Goropekah, pol ure hoda iz Žirov. Tisoče in tisoče delovnih ur so opravili člani društva, lovci in šolska mladina. Hvalični smo takratni občini, društvom, delovnim organizacijam, kmetom in političnim organizacijam, ki so nam po svojih močeh ves čas gradnje stali ob strani. Niso minila štiri leta, ko smo imeli kaj pokazati.

Začele pa so se nove težave. Oskrbniki so se menjali. Izletniška dejavnost je bila razpeta že prek celega leta. Članstvo je terjalo predavanja znanih slovenskih gornikov, ki so se vračali z najvišjih vrhov Evrope in sveta. V tem delu polnem časa sta prevzela krmilo v svoje roke Ivan Pečelin in Franc Oblak, ki sta še danes duša društva.

Njima gre zasluga, da šteje danes društvo 629 članov, ki organizirano zahajajo v gore, v zimskem času pa pomerijo moči na društveni smuki. Da smo kleni in da se je planinstvo že močno zasedrilo med nami, pove dejstvo, da že najmlajši Žirovci zmorejo na »Aljaževo parcelo«, pa tudi naš osemdesetletnik se ni ustrašil očaka Triglava.

Z društvenimi priznanji smo se zahvalili najzaslužnejšim, med njimi starosti Žirovskih planincev Rupertu Gantarju. Ponosni smo in nadvse veseli priznanja, ki ga je naše društvo prejelo ob jubileju in hvaležni za spodbudne besede tov. Segule, predsednika PZ Slovenije. Priznanja PZ Slovenije najzaslužnejšim domačim aktivistom pa govore, da odgovorni cenijo delo in trud, ki je bil potreben in da smo lahko ponosni na prehojeno pot. Viktor Zakelj

Boleča vrzel v vrstah kulturnih delavcev

Pretresla nas je žalostna vest, da je v naši godbi nastala vrzel, ki je ne bomo mogli zlahka nadomestiti. Srce vsake godbe je inštrument tenor, na katerega je neprekosljivo igral TONE ZAKELJ. Svoj inštrument je poznal kot samega sebe, zato je lahko mojstrsko igral lažje in težje skladbe.

Že kot mlad fant je imel veliko veselje do glasbe. Takoj ob ustanovitvi godbe, pred 28. leti, je vstopil v vrste glasbenikov.

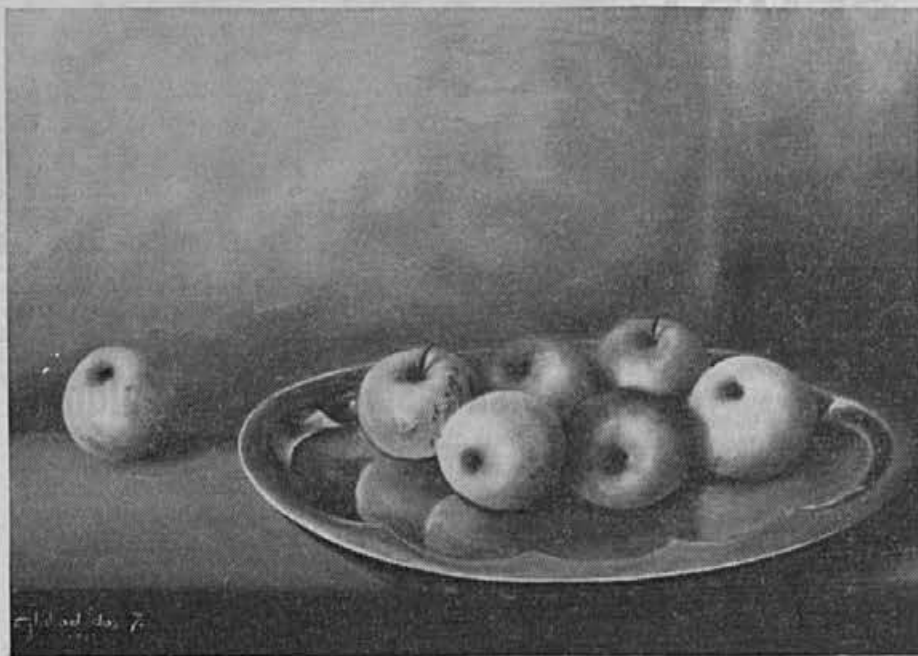
Bil je pionir naše godbe.

Z veseljem se je udeleževal vseh vaj. Ponosen na prvi javni nastop in uspeh, ki ga je godba takrat dosegla, kakor tudi na vse ostale uspehe, katerih ni bilo malo.

28 let biti godbenik ni malo, saj je bilo treba vložiti za vsako vajo all nastop mnogo truda. Vse to je premagoval, kakor je premagoval tudi vse vremenske neprilike, ko je hodil peš ali s kolesom na vaje. Skupaj z njim smo doživeli mnogo lepih trenutkov, ki pa jih čuti samo človek s tako veliko ljubeznijo do glasbe, kot jo je imel TONE.

Za svoje požrtvovalno delo je dobil najvišje slovensko odličje, zlato Galusovo značko.

V spominu nam ostaja vedno kot dober godbenik in tovariš. Ostali smo dolžniki, zato bomo nadaljevali TONETOVO pot pri godbi, vključevali mlade in jih vzgajali v ljubezni do glasbe. Morda se bomo tako vsaj malo oddolžili TONETU za dolgoletno odpovedovanje, izpopolnjevanje in sodelovanje.

Ob 50-letnici rojstva žirovskega umetnika — slikarja samouka IVANA GLUHODEDOVA je DPD Svoboda Žiri pripravila od 20. 9.—28. 9. 1975 v mali dvorani v Zadržnem domu v Zireh razstavo njegovih del. Želimo mu še veliko delovnih uspehov in mirno roko!

Kdo zna?

Predstavljamo vam delovno mesto ZIGOSANJE STROJNO v težki šivalnici. Vaša naloga je, da odgovorite na vprašanja, kako izboljšati

1. organizacijo delovnega mesta
2. transport do in od delovnega mesta
3. pogoje dela

Nagrade so:

1. nagrada 200 din
2. nagrada 150 din
3. nagrada 100 din

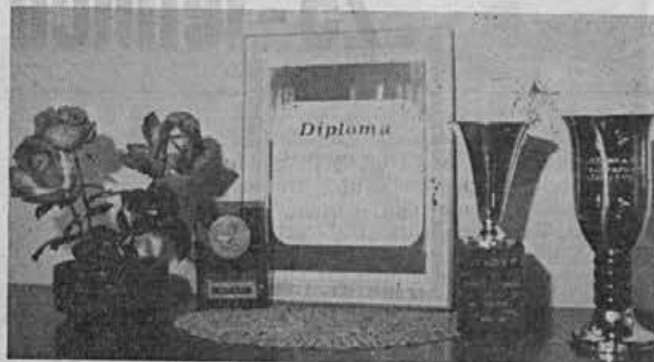
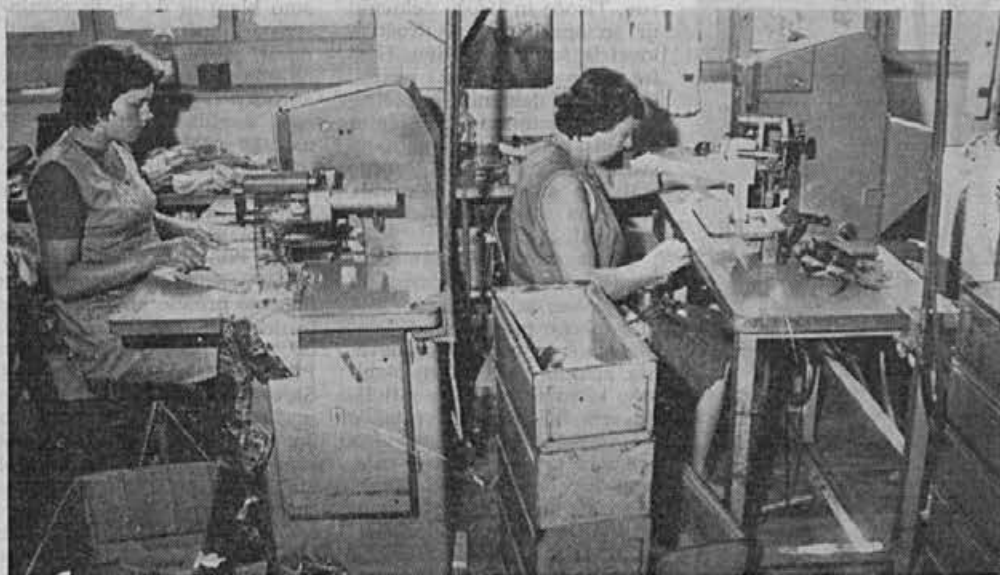
Rešitve pošljite najkasneje do 15. oktobra na Uredništvo Delo-življenje (pod šifro)

Nagrajenci prejšnjega nagradnega vprašanja

1. nagrada ni bila podeljena
2. nagrada ni bila podeljena

Podeljeni sta bili 2 tretji nagradi po 100 din, in sicer Antonu Seljaku in Miranu Trčku

Pojasnilo: Podeljeni sta bili le 2 tretji nagradi, ker je ena rešitev le ureditev stanja, druga pa je izvirna, vendar pomanjkljiva.

Umorni nakon uspeha. Momčad »Alpina« Ziri sa nagradama za osvojeno prvo mjesto na turniru malog nogometa u Zagrebu.

Postignutim uspjehom i reklamni efekat bio je veći.

ŠPORT – ŠPORT – ŠPORT

Košarka

Pričakovanja so se uresničila. Priprave košarkarjev so pomagale, da je vseh 5 ekip v drugem delu tekmovanja boljše štartalo.

Clani so tekmo z Idrijo nesrečno izgubili za 1 koš, potem pa še doma s Sežano za 3 koše. Premagali pa so Cerknico in Pivko v gosteh ter doma TIK Kobarid. Do konca tekmovanja igrajo doma še s Cerknico in Primorjem iz Nove Gorice, kjer se pričakujeta zmagi, potem pa gostujejo še v Tolminu. Na koncu tekmovanja bodo imeli 16 točk in zasedli 6. mesto.

Clanice so premagale Pomurje iz Murske Sobotne in Vrhniko doma ter Kovinotekno v Celju. Izgubile so z res boljšim Krojcem in Ježico iz Ljubljane. Do konca tekmovanja gostujejo še pri Olimpiji in Iliriji, doma pa igrajo z Marlesom iz Maribora. Iz teh treh tekem bodo v najboljšem slučaju dosegli 2 točki, končale tekmovanja na 6. mestu.

Velik uspeh pa so košarkarice dosegle v pokalnem tek-

movanju, kjer so se prebile do polfinala, kjer bodo igrale s ZKK Maribor. V slučaju zmage, se bodo v finalu pomerile za 1. mesto najverjetneje z Olimpijo iz Ljubljane.

Mladinci igrajo dobro, kot spomladi. Premagali so Kroj, Savo Kranj, Jesenice ter izgubili s Kamnikom. Do konca igrajo še s Senčurjem, Savskim naseljem, Trnovim in Prulam in bodo verjetno končali na 2. mestu, kot v I. delu tekmovanja. Pionirji so končali tekmovanje v svoji ligi brez poraza in so zasedli prvo mesto v svoji skupini.

Pionirke so kljub spodrsrljaju na Jesenicah osvojile naslov gorenjskih prvakov. 21. 9. 1975 pa so igrale na kvalifikacijah za republiško prvenstvo v skupini z Mengšem in Ilirijo iz Ljubljane. Če bodo prve, se bodo plasirale v finalni del tekmovanja.

Nogomet

Nogometaši, ki letos tekmujejo v višji ligi, morajo obenem imeti tudi pionirsko in mladinsko ekipo, ki zagotavljata nadaljni razvoj tega sporta.

Clani so štartali zelo uspešno in hkrati s precej smole. Prvi dve tekmi so igrali neodločeno, vendar so po nesreči izenačujoče gole dali sami sebi. Slabše sta štartali ekipi pionirjev in mladincev, kar pa je razumljivo, saj obe ekipi nimata nobenih tekmovalnih izkušenj. Vendar, vsak začetek je težak, zato upamo, da bo v nadaljevanju tekmovanja tudi več uspeha.

Judo

Tudi judoisti so se letos vrnili na preizkušen način tekmovanja, to je na ligaški sistem. Lanskoletno tekmovanje v obliki pokalnega tekmovanja se ni obneslo. Tekmovalci Alpine bodo nastopali v II. slovenski judo ligi. Prvo kolo tekmovanj so že imeli v Novi Gorici, kjer so eno tekmo izgubili, eno pa so dobili brez borbe. Vrnitev v I. ligo, kjer so že večkrat uspešno nastopali, bo precej težavna, saj nimajo nobenih pogojev za normalno in redno vadbo.

Miha Govekar

Obisk iz Smederevske Palanke

Od 11.–13. septembra je obiskala Skofjo Loko sindikalna delegacija pobratenega mesta Smederevske Palanke. Gostje so v petek, 12. septembra, obiskali tudi Ziri in našo delovno organizacijo. Najprej si je delegacija v Alpini ogledala celotno našo proizvodnjo. Po ogledu pa jih je direktor tovarne seznanil z razvojem in stanjem naše delovne organizacije. Povedal je tudi, kako skrbimo za standard naših delavcev. Predstavniki družbenopolitičnih organizacij in občinski sindikalni delavci pa so jih seznanili z ostalimi aktualnimi dogodki in problemi v OZD in občini.

Naši gostje so se najbolj zanimali za proizvodnjo smučarske obutve. Pohvalili so organiziranost dela v šivalnicah, in opazili marljivost in zahtevnost dela naših prešivalk.

V. P.